

34" של דיוויזיה 7. הטנקים המצריים נמצאו בארבעה ריכוזים: 21 הסטלינים רוכזו בעורף קצהו הדרומי של מיתחם חטיבה 11 וכן בקצה הצפוני; 17 טנקי טי"ר 34 של חטיבה 16 (בצבא המצרי בעיקר בות הרוסים, נמצא גדוד-טנקים אורגני בכל חטיבת חי"ר) מוקמו בסביבות "הצו" מת" (ולחצה של חטיבה 7 הדף את אלה מהם שלא הושמדו, דרומה); מאחור, סמוך לכפר-שן, נמצא "מיגן הנ"ט" שהיה אז אלמנט אופייני של ההיערכות ההגנתית הרוסית ובו, בתוך עמדות, 21 טנקי טי"ר של גדוד-הטנקים הדיוויזיוני.

טל ידע על קיומם של טנקים במערך המצרי ואפילו שיער שיש מוספרם גדול משהיה באמת. אבל מיקומם היה בלתי ידוע, וניתן היה לצפות כי ינועו ויתמרנו במהלך הקרב.

ההיערכות המצרית בכללה היתה רחוקה עדיין מהשלמתה. המיתחמים המצריים כו" לב לא היו מחופרים, מבוצרים ומאורגנים היטב מראש. כאלה שבג'יראדי. מאידך נר" אה, כי כבר בששת-הימים צויידו הכוחות המצריים שבחזית בכמות על-תיקנית של אמצעי-לחימה, וזאת כשהואם לתיקני-הנשק הרוסיים, שהם כשלעצמם נדיבים ביותר.

כמו באום-כתף, היתה ההיערכות המצרית ריח בפיחת-רפיה מבוטסת גם היא על יישום מוטעה ונעדר-דימיון של הדוקטרינה הרוסית. בעיקר קשה להבין היאך הגיחו המצרים כי הדיונות שמדרום אינן עבירות לכוח גדול.

מסתבר כי קצין-המטה הבכיר של חטיבה 11 המצרית (קצין ה"אג"ם), סבר אחרת. יום אחד לפני שפרצה המלחמה קיבל אישור לע" רוח ניסוי-עבירות, עם נגמ"ש, להוכחת מעלתו, אבל הדבר נעשה מאוחר מדי. כך, משרק עקף רפול את המיקוש ואת קצה מיתחמה של חטיבה 11, מצא עצמו ניצב בפני אגף פרוץ.

טנק בוער כאבוקה

תוכניתו של רפול קראה לחדירה בי בכמה ראשים לתוך המרחב המצרי.

"כוח גרנית" יחדור ראשון, ישלח את דן שומרון לאבטח כלפי דרום, ובאמצעות פלוגת-הסיוור של חטיבה (בפיקודו של יגאל) ופלוגת פטונים, יגשש למי צוא את פינתו הרמיאל של המערך המצרי, יתפוס אותה ויאפשר את עקיפת המיתחם על-ידי עיקר החטיבה. לתוך המרחב עצמו ינוע או גדוד הצנתנים-חרמ"ש של תל-צור, אשר מאחרי פלוגת פטונים אחת ובסיועה של פלוגת נוספת יעלה על ריכוזי הארטילריה. מימין יסתער ט. עם הנח"ל המוצנח והיגול"ל, בעיקבות פלוגת פטונים אחרת, את המיתחמים המצריים כולם, מדרום לצפון.

החטיבה נערכה סמוך לגבול בצורת חי"ת: כוח-גרנית בראש, שירת תל-צור משמאל, ושדירת-ט. מימין. מאחור נמצא הסמח"ט.

סמוך לשעה 08.45 של ה-5 ביוני חצה גרנית את הגבול. כעבור פחות משעה היה שומרון, עם ג'יפיי התול"ר שלו — שכה יפלאו לפעול אחר-כך נגד טנקים מצריים במבואות קנטרה — ערוך לחסימה כלפי דרום. בעוד פלוגת הטנקים (של אמנון גלעדי) מתקרבת אל המיתחם המצרי.

כמה תותחי נ"ט מצריים פתחו לפתע, כי בתיאחת, כאש יעילה. גלעדי ותמקוין קשרו שלו נהרשו במקום. הפיג הפגוע העלה עשן, ושי מש אבוקת-ציון שסימנה את קצה המיתחם.

העובדה שהמ"פ נהרג גרמה היסוסים אצל צוותי יחידתו, וזו הסתערה על המוצב המצרי יגאל עם סיריו, והשמדוהו לאחר קרב קצר.

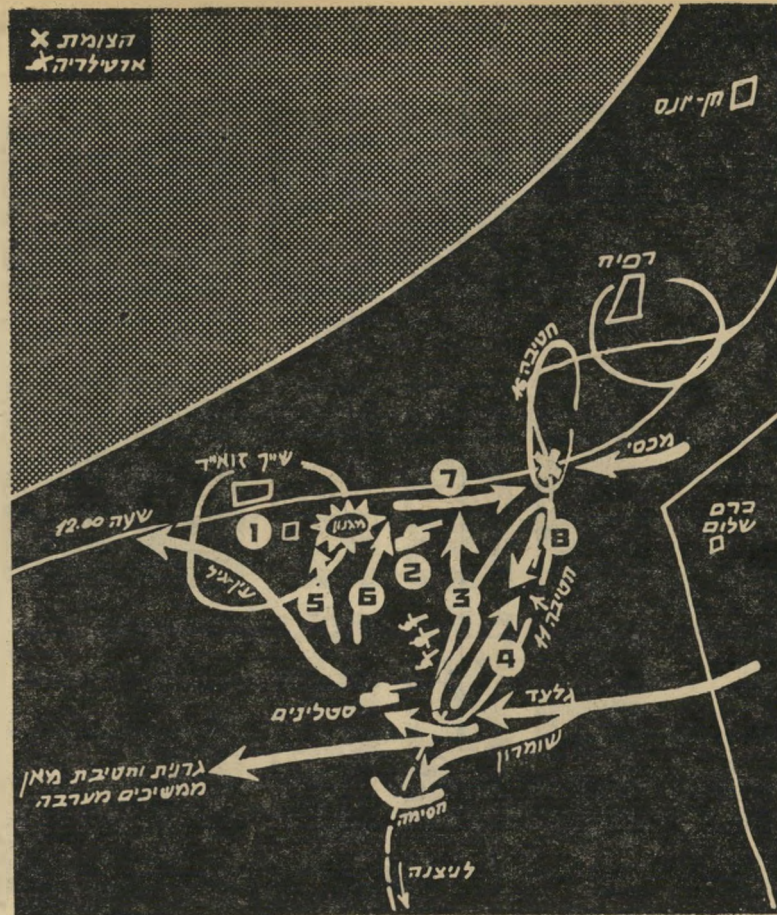
גרנית האיץ ברפול לנצל את ההצלחה, אבל טל עצר בעדו, כי לא רצה שרפול יסתבך בקרב קודם שהובטחה לפחות הצלחת מיבקעו הראשון של גונן, כאחזיונו. מלכתחילה רצה טל שהתקפה האוגדתית תהיה מדורגת.

אילו רכבו הצנחנים בדפיה על חמורים במקום זחל"מים היה זה היינוהך

לבד מציוות הזהירות, הונחה גם על-ידי הכוונה למשוך את תשומת-ליבו של הפיקוד המצרי צפונה. דבר אשר יקל על רפול להגיע ללא הפרעה אל אגפו ועורפו של המערך.

מייד לפניסתה של החטיבה ללחימה ממש, החלו מערכיה משתכשים, בעיקר מפני שמיד ריחהשליטה והתיאום בין הצנחנים לבין הטני קים לקו מולתחיליה.

רפול חיב היה לקיים את השליטה על גדוד הפטונים

אל הצומת

שדה-הקרב והמיבצע: (1) איזור המינהלות והמיפקדה של הדיוויזיה המצרית מס' 7. ריכוז ה"סטאלינים" הצפוני, במקום מארבו לפלוגת דני. מקומו הקודם: מיורחה. (3) תנועת פלוגתו של דני שני. סטה שמאלה ונכנס למארב ה"סטאלינים". (4) כוח טיבני נעצר ונותק בלב מיתחם חטיבה 11. (5) פלוגת עמוס עם כוח תל-צור. (6) כוחות מפורזים של צנחנים, וביניהם המח"ט, רפול. (7) פלוגת הטנקים של עמוס מחלצת את רפול ואת דני. (8) החסי תערות האחרונה לחילוץ טיבני. זוהי תמונת הקרב כפי שהיה — לא כפי שתוכנן.

שלו בידיו כל העת, באורח אישי וחדוק ביותר, כי זה היה גורם-העוצמה הראשי והמכריע שבחטיבתו. כיוון שהחליט — בצדק — לאגד פלוגת-טנקים עם שני גדודייה-חרמ"ש שלו, היה רפול צריך למסד איגוד זה, על-ידי העברת השליטה על הטנקים המסופחים לתל-צור ולטיבני, כדי שיפעילו לפי צרכיהם שלהם (ובכפוף רק לאותם שינויים שיכניס המח"ט עצמו, מראית הקרב הכל-חטיבתי).

הצעדים ההכרחיים הודו דא נעשו. השלוי טה על הטנקים נשארה בידיו המג"ד, ולמעשה

במקום שקיבל מ'ישה טישור של גבודה - יש לחפש את המחלל שיצר את הצורך במעשה החריג

עברה במהירות, כצפוי ובאורח בלתי-ינמנע, כי כל אחד ממפקדי הפלוגות.

למרבית המול היו כולם אנשי-מיקצוע טובים ואמינים, וכך גם פקודיהם — הגדוד כולו נחשב כגדוד מובי-חר — אבל הלחימה, כיוון שהתפוררה והוכרעה בפועל בסידרת קרבות פרטיים של פלוגות-הטנקים, היתה עשייה מדי במשברים שעל-חוטתהשעה.

מבחינת הפעלת כוחות בלחימה, יש לראות קרב זה כשיעור מרוכז של כגדו, "לאת-עשה". אין ספק, כי איזו היו מפקדי הצנחנים מאומי נים לזחום גם כחרמ"ש, שהיא צורת-הלחימה הרגילה והנפוצה ביותר של היל-רגלים בעידן זה, היינו רואים, אצלם שליטה טאקטית הדוקה אשר כל שיריונר, גם בינוני ומטה, מפעיל אוי"ת, כדרגים אלה, בדבר המוכן-מאלי.

בסופו של דבר, ניצלו הצנחנים בעיקר מכוו איכותם ורוח-הלחימה הרמה שלהם, ותודות לכמה מעשי-גבורה בולטים. אבל מן הבריטים למדנו, כי במקום שקיבל מישו צל-ביוקטוריה, חיפשו גם את המחלל או השגיאה שיצרו את הצורך במעשים חריגים.

איבדו את הצנחנים

משמע מג"ד הפטונים, אורי, עוד ליד הגבול, כי פלוגת-הטנקים המובילה (של גלעדי) נקלעה ל-צרה, שלח לתיגבורה את פלוגתו של שלום עין-גיל. מ"פ צעיר זה היה טנקיסט נמרץ, דבק במסורת של "אם אתה בספק — תקף!" כיוון שראה כי פלוגתו של

גלעדי עומדת במקומה, הסתער מייד על המיתחם שלפניו, חתכו לרוחבו ותפיק כל מה שמולו לכל רוח.

עין-גיל אמור היה לנוע לפני גדודו של ט, אבל עבירותם של הטנקים בחולות עלתה בהרבה על זו של הזחל"מים. עין-גיל, ככל שאר רעיו, לא טרח כלל לברר הי" כן נמצאים הצנחנים, לא נטרד ית-על-המידה מהערר שיתות" הפעולה עימם, והמשיך בהתקדמו" תו מערבה.

קצין-האג"ם המצרי של חטיבה 11, שככל הנראה ניהל את לחימתה בעצמו, נטל או גי"ם והגיע את קבוצת הסטלינים הדרומית לעמדות-איגוף כלפי פלוגת ה"פטונים המתקדמת. עין-גיל הבחין בתימ" רון, ואיגף את האיגוף והשמיד את כל קבוצת הסטלינים. אבל עד שפנה כהרובה איבד עין-גיל כליל את הצפון — ואת הצנחנים. ובכן, סידר את פלוגתו ופנה שוב מער" בה, לחפש את האויב. אבל איגופו היה עמוק הרץ וכך נמצא עצמו, בשעה 12.00 היה לערך, הרחק מאחרי המערך המצרי כולו, מערבה לשיריונריידי. שם עמד זמן ממו" שך ולא עשה דבר, עד שהצטרף לחטיבה 7, ופלוגתו היוותה את עיקר כוח הפטונים שביצע את הפריצה השנייה בג'יראדי.

סמייתו של עין-גיל (שאיבד, זמ" נית, גם את הקשר עם גדודו) הו" תירה בידו רפול מ"חצית בלבד מכוח-הטנקים שרו. גם פלוגת גר" עדי, לאחר שנחרג מפקדה נש" ארה, משום-מה, במקומה, לא נטלה עוד כל חלק בקרב, ושבה אל גדוד" דה רק בשדה-התעופה של ארי עריש, כבוקר יום המחרת.

במקום פלוגתו של עין-גיל, קידם עתה אורי אל ט. את פלוגת-הפטונים של סרן דני (סגן-אלוף דני שני, נהרג באחד ממעו" זי התעלה, במלחמת-ההתשה). שוב מיהרו הטנקים הרבה לפני זחל"מים שקייטעו בי חול, ותוך דקות ספורות איבדו את הקשר עימם. דני פנה, אומנם, צפונה, כשהוא מקפץ לפניו חלק מדרום המיתחם של חטיבה 11, אבל עדי-מהרה נמשך לטפל בי-אויב שמשמאלו, סטה מן הציר, איבד את הצנחנים — ומצא עצמו במארב שער" כה לו קבוצת הסטלינים הצפונית.

במכת"אש ראשונה נפגעו 3 פטונים, ואת יתרם חי" לץ דני בקושי רב, ומיקמם בתוך גיאון. עמדתו זו אותרה על-ידי מרגמות מצריות שירו עליו ללא-הרה, ולפניו נמצאו עוד תותחי נ"ט וגם טנקי טי"ר 34. כיוון שהמקום ממנו בשנית פלוגת-הטנקים שאמורה היתה לפייטן, המשיך ט. את המיל" חמה לבדו, בתוך מיתחמה של חטיבה 11, כמו בג'יראדי, גם כאן שבו המצרים לעשתונותיהם — ולנישקם — משאך חלפו הטנקים. עדי-מהרה הפך הקרב סידרת-התנגשויות ועירות, כאשר זחל"מי צנחנים נפגעים, נתקעים או נעצרים, ואנשיהם יורדים ונלחמים על נפשם, כשהם מו" קפים חיילים מצריים.

איכשהו עלה, לבסוף, בידו הגדוד לרכו את נפגעיו — ביניהם אמג"ד, שופצע — ולדווער להגנה, כשהוא מנותק משאר החטיבה ומצוי בליבו של מיתחם מצרי. חידוש ההתקפה בלא טנקים לא בא כלל בחשבון, כך גם הילוך-עצמי. רק בשעה 19.30 התחבר לגדוד-טנקים שבא מצפון, ונחלץ מניתוקו.

פלוגת-הטנקים הרביעית של אורי, בפיקודו של עמוס, נעה עם המג"ד לפני תל-צור. עדי-מהרה חזר חסי" פור המוכר על עצמו: הטנקים רצו קדימה, והצנחנים זחלו איכשהו הרחק מאחריהם. במרוצתם החטיאו הטני קים — ובעיקבותיהם גם צנחניו של תל-צור — את ריכוזי הארטילריה העיקריים של המצרים, שהיו יעדם, ואיגפום ממערב. אבל פעולות הארטילריה המצרית שוב" שה כבר על-ידי עצם הופעת הכוחות בעורפם.

..סמוך על רפול"

סמוך לכביש רפח-אלי-עריש נתקלה, פלוגתו של עמוס ב"מיגן הנ"ט" שלצד כפר-שן, ובו טנקים

לכל זחל"ם נדחשו חיילים רבים מכפי שהוא מסוגל לשאת ביציאה לקרב

טי"ר 34 חפורים. עד שעמדו הפטונים והחלו מנהלים קרבי אש, הגיעו עדיהם זחל"מי תל-צור שלא נפגעו — 7 מתוך 24. הם נכנסו יחד לתוך כפר-שן ושם הושמדו, על-ידי אותו טי"ר 34 עצמו, גם הטנק של עמוס וגם זחל"מו של מ"פ-הצנחנים הנילוה, גיורא איתן, בן-אחיו של המח"ט. מילותיו האחרונות של גיורא היו: "אנחנו ננצח, סמוך על רפול".

(המשך בעמוד 34)